

Kvindebevægelsens Grænselinier.

(Efter »Frauen-Zukunft« af Rosika Schwimmer).

Paa det internationale Kvinderaads (I C W) sidste Generalforsamling gav det tasmanske Kvinderaad Meddelelse om sin Udtræden og Opløsning.

»Vi har paa alle Omraader opnaaet Valgret og Valgbarhed; dermed er vort Maal naaet, og vort Forbund bleven overflødig«, hedder det i den Begrundelse, der straks affødte en Mængde Spørgsmaal. Har Tasmanien Moderbeskyttelse, lige Løn for lige Arbejde, har det virkeliggjort Theorien om teknisk Organisation af Husførelsen, har det opnaaet Kvindens Ligestilling i Ægteskabet og overfor Børnene, har det Adgang for Kvinder til alle Livsstilinger, har det dette, har det hint, hvis Opnaaelse vi betragter som Kvindebevægelsens Maal og Opgave?

Det viser sig nu, at meget af det, hvorfor Kvindesagens Forkæmpere strider varmt og tappert i alle Lande, ogsaa i hint Kulturland, endnu ikke er naaet. Erhvervelsen af Stemmeret er altsaa ogsaa der kun et Skridt, ganske vist det betydeligste og vigtigste af alle dem, der fører til Kvindebevægelsens Maal.

Der er den Mærkværdighed ved Kvindebevægelsen, at den egentlig endnu ikke har fastslaaet sine Maal. Indenfor dens udflydende Rammer ligger de største Modsetninger lige ved Siden af hinanden. Disse bestaar ikke blot deri, at en eller anden Fordring her bliver stillet i Forgrunden, hist behandlet som en Biting, men i at én og den samme Sags Gennemførelse kræves bestemt af nogle af de til Kvindebevægelsen hørende Organisationer, og afvises lige saa bestemt af andre.

Fordringen om Stemmeret f. Eks. gælder et Sted som den allervigtigste og synes et andet Sted endnu slet ikke at være aktuel. En Del af Kvindebevægelsen fordrer kvindelig Arbejderbeskyttelse, en anden afviser bestemt denne. Kvindebevægelse kaldes nutildags saa godt som alt, hvad der bliver ydet fra Kvindeorganisationer, selv fra saadanne, som endnu er halvvejs Velgørenhedsforeninger. Men hvori Kvindebevægelsens Kendetegn bestaar, kan ikke bestemt afgøres; nu er man endelig paa det rene med, at der findes ingen i Fæl-

lesskab fastslaaede Grænselinier for denne Bevægelse.

Kvindebevægelsens Fremgang kan kun sammenlignes med Teknikens uhyre hastige Udvikling, og i Sammenligning med dens praktiske Resultater kommer den teoretiske Opstilling af dens Love, dens Grundbetingelser og fælles Maal til at staa langt tilbage. Manglen paa teoretiske Grænselinier kunde længe ikke mærkes, fordi Bevægelsen stadig skred videre frem, gik dybere ned og omsattes i Handlinger, der greb ind i hinanden som Ledene i en Kæde. Denne Fejl kan man rolig regne som en Fordel snarere end som en Mangel, for jo længere Kvindebevægelsens Love forbliver uformulerede, desto længere er vi sikrede mod en Stivnen i Læresætninger, hvis Fare truer overalt, hvor aandelige eller økonomiske Strømninger bliver ledet ind i faste Lejer.

Men Kvindebevægelsen er nu over hele Verden naaet til det Punkt, at

Spørgsmaalet om et Program træder i Forgrunden.

Paa den ene Side truer foruroligende Tegn paa Oversvømmelser, paa den anden Side er der Fare for, at Floden skal udtørres. Strømmen maa vel en Gang blive reguleret. Vanskeligheden ved at forebygge en Dogmatisering gennem stadig Udvikling, er ringe i Sammenligning med den Fare, der bestandig alvorligere truer Kvindebevægelsen fra dens Mangel paa faste Grænser.

Naar vi kaster Blikket henover Kvindebevægelsens vide Mark, finder vi ved Siden af de nationalt- eller geografisk betingede Forskelligheder en Begrebernes Mangfoldighed indenfor selv det mindste Samfund for eller imod Kvindebevægelsen, som beviser, at Grænselinierne nødvendigvis maa trækkes op.

Adskillelsen i socialistisk, radikal, moderat og konservativ Kvindebevægelse giver det Udseende af, at der findes et saaledes afskygget Program. Men vi kan imidlertid ikke længere skjule for os selv, at Kvindebevægelsen nok har Program-